

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІОЛОГІЯ»

Заняття №1

Тема 1. Вступ до соціології. Соціологія як наука. Предмет, структура і функції соціології.

1. Поняття та предмет соціологічної науки.
2. Соціологічне знання та його структура.
3. Функції соціології та її значення для підготовки економічних кадрів.
4. Взаємозв'язок соціології з іншими науками.
5. Роль соціології у соціальному реформуванні суспільства.

Теми рефератів

2. Взаємозв'язок сучасної соціології з іншими науками.
3. Соціологічна культура економіста.

Заняття №2

Тема 2. Історія становлення і розвитку соціологічної думки в Західній Європі. Класична соціологія.

1. Передумови виникнення соціологічної науки і початковий етап її становлення.
2. Становлення соціології як окремої науки в середині 19ст. О.Конт і позитивістський напрямок в соціології.
3. Г.Спенсер як продовжувач позитивістської лінії у соціології.
4. Марксистський напрямок в соціології. Характеристика наукового внеску К.Маркса і Ф.Енгельса в розвиток соціології.
5. Класична соціологія. Соціологічні теорії Е.Дюркгейма, М.Вебера. Німецька формальна соціологія (Г.Зіммель та Ф.Тьонніс).

Теми рефератів

1. Позитивістська соціологія: зародження, розвиток і причини занепаду.
2. Позитивна політика О. Конта як теоретична основа сучасного соціального реформізму.
3. Значення вчення Г. Спенсера про соціальні інститути для сучасності.
4. Критичний аналіз соціологічної концепції марксизму у працях українських соціологів.

Заняття №3

Тема 3. Історія розвитку та становлення соціологічної думки в Росії та США. Основні школи та напрямки сучасної західної соціології

1. Передумови виникнення соціологічної науки і початковий етап її становлення.
2. Становлення соціології як окремої науки в середині 19ст. О. Конт і позитивістський напрямок в соціології.

3. Г. Спенсер як продовжувач позитивістської лінії у соціології.
4. Марксистський напрямок в соціології. Характеристика наукового внеску К.Маркса і Ф.Енгельса в розвиток соціології.
5. Класична соціологія. Соціологічні теорії Е.Дюркгейма, М.Вебера. Німецька формальна соціологія (Г.Зіммель та Ф.Тьонніс).
6. Основні напрямки розвитку російської соціології. Соціологічні школи: органічна, географічна, суб'єктивістська, марксистська, психологічного напрямку.
7. П.Сорокін – видатний соціолог 20ст. Його соціологічна теорія.
8. Емпірична соціологія.
9. Основні школи та концептуальні напрями сучасної західної соціології.

Теми рефератів

1. Розвиток соціальних знань в стародавньому світі.
2. Соціальні знання епохи середньовіччя.
3. Розвиток та модифікація ідей О. Конта у позитивістських концепціях кінця 19 початку 20ст.
4. П.Сорокін – видатний вчений 20ст.
5. Розвиток емпіричної соціології на початку 20ст.
6. Структурний функціоналізм Т. Парсонса і Р. Мертона.

Заняття №4

Тема 4. Основні етапи розвитку української соціології.

Особистість в системі соціальних зв'язків.

1. Українська протосоціологічна думка.
2. Початок Української соціології. Діяльність женецького гуртка українських вчених у 80-х роках 19 століття.
3. Соціально-політичний зміст програмних документів Кирило-Мефодіївського товариства.
4. Соціально-філософські погляди П.Юркевича. Політична соціологія М.Драгоманова. М.Грушевський як історик соціолог.
5. Соціологічна концепція М. Шаповала. Соціологія політики В. Липинського.
6. Соціологія радянського періоду.
7. Національне відродження України і соціологія.

Теми рефератів

1. Соціологічні ідеї в філософській спадщині Г.С. Сковороди.
2. Причини занепаду соціології в УРСР.
3. Соціологія українського відродження.
4. Соціологія Б. Кістяківського.
5. Основні соціологічні розробки сучасних українських соціологів.
6. М.Грушевський і соціологія.
7. Особливості розвитку соціологічної думки в Україні.

8. Внесок М. Шаповала у розвиток української соціології.
9. Діяльність українських вчених соціологів в еміграції.

Заняття №5

Тема 5. Особистість в системі соціальних зв'язків

1. Соціологія особистості (її основні характеристики):
2. Соціологія Фрейда. Соціологічні концепції біхевіоризму.
3. Соціальний статус та соціальна роль особистості. Теорії особистості.

Теми рефератів

1. Соціальна активність людини-сутність та механізми реалізації.
2. Проблеми соціалізації особистості у сучасному суспільстві.
3. Теорія особистості З.Фрейда.
4. Основні підходи до проблеми особистості в історії соціологічної думки.
5. Референтна група та її місце у житті сучасної людини.

Заняття №6

Теми 6-7. Соціологія сім'ї. Соціологія молоді

1. Сім'я як об'єкт соціологічного аналізу.
2. Основні функції сім'ї та їх типологія.
3. Стан і тенденції розвитку сучасної сім'ї в Україні.
4. Основні поняття та категорії соціології молоді:
5. Стан дослідження молодіжних проблем та необхідність розвитку соціології молоді в Україні:
6. Державна молодіжна політика і місце в ній соціології:
7. Молодіжна субкультура.

Теми рефератів

1. Соціологічні дослідження шлюбу та сім'ї в Україні.
2. Студентська сім'я, її характерні особливості.
3. Основні теорії сім'ї.
4. Проблеми стійкості шлюбу.
5. Проблема батьків та дітей.
6. Нові форми сім'ї та шлюбу.
7. Українська і зарубіжна соціологія молоді: порівняльний аналіз.
8. Молодь в умовах розбудови незалежної України та її політичні орієнтації.
9. Молодіжна проблематика в соціологічних дослідженнях сучасних українських науковців.
10. Роль молоді в становленні суверенної України.
11. Проблеми студентської молоді та шляхи її вирішення.
12. Молодіжна субкультура.
13. Соціальний портрет молоді на початку 20ст.

14. Основні напрямки соціологічних досліджень у молодіжному середовищі.
15. Політичні орієнтації української молоді.
16. Девіантні форми поведінки молоді в умовах трансформації суспільства.

Заняття №9

Тема 8-9. Соціологічне дослідження

1. Методи збору соціологічної інформації:
 - соціометрія і соціометричне опитування: (соціоматриця, соціограма);
 - соціологічне інтерв'ю: (пряме, опосередковане; спрямоване, неспрямоване; вільне, напівстандартизоване, стандартизоване; одноразове, багаторазове; глибинне, сфокусоване; „м'яке, „жорстке”);
 - аналіз документів;
 - соціологічний експеримент;
 - анкетування;
 - тест.
2. Соціологічне спостереження:
 - поняття „соціологічне спостереження”;
 - об'єкти спостереження;
 - етапи соціологічного спостереження;
 - позитивна та негативна сторони соціального спостереження;
 - класифікація „спостережень”;
 - самоспостереження.
3. Підсумковий документ аналізу соціологічної інформації.

Теми рефератів

1. Методи збирання соціологічної інформації. Характеристика анкетування, аналізу документів, спостереження, інтерв'ю, експерименту.
2. Соціологія як різновид емпіричної соціології.
3. Технологія самостійної організації збору даних.

Програмові вимоги до складання екзамену з навчальної дисципліни «Соціологія»

1. Соціологія як наука. Предмет, об'єкт та відмінність між ними. Функції соціології.
2. Охарактеризуйте структуру соціологічного знання.
3. Виникнення і становлення соціології як самостійної науки.
4. Категоріальна база соціології. «Соціальне» як основна категорія соціології.
5. О. Конт і позитивістський напрямок в соціології.

6. Взаємозв'язок соціології з іншими науками. Значення соціології для всіх сфер суспільного життя.
7. Класична соціологія. Теорія Е. Дюркгейма, Г. Спенсера, М. Вебера.
8. Особливості становлення соціологічної науки в Росії. П. Сорокін – роль у розвитку соціології.
9. Марксистський напрямок в соціології. Характеристика наукового внеску К. Маркса та Ф. Енгельса в розвиток соціології.
10. Назвіть і охарактеризуйте внесок у розвиток соціологічної науки американських вчених.
11. Історія розвитку соціологічної думки в Україні. Протосоціологія.
12. Початки української соціології. Діяльність женецького гуртка українських вчених 80-х рр. XIX ст.
13. Діяльність Кирило-Мефодіївського товариства. Творчість М. Костомарова, Т. Шевченка, П. Куліша.
14. Соціологічні напрацювання М. Драгоманова, О. Потебні, І. Франка.
15. Внесок у розвиток соціології М. Грушевського, М. Шаповала, Б. Кістяківського і В. Липинського.
16. Соціологія радянського періоду та її криза. Причини занепаду соціології в СРСР.
17. Основні напрямки розвитку соціології в сучасній Україні.
18. Національне відродження України і роль у ньому соціології. Роль соціології у соціальному реформуванні суспільства.
19. Специфіка соціологічного підходу до особистості. Відмінність термінів: людина, індивід, особистість, індивідуальність.
20. Антропологічні версії у розумінні людини і особистості.
21. Структурна теорія особистості З. Фрейда.
22. Суть поняття «соціалізація». Соціальна адаптація та інтеріоризація. Ресоціалізація – явище характерне для суспільств перехідного типу.
23. Референтна група та її місце у житті сучасної людини. Диспозиційна теорія саморегуляції поведінки особистості.
24. Соціальна система: дії, взаємодії, конфлікти.
25. Соціальний контроль та його призначення.
26. Поняття суспільства, його основні риси. Рівні дослідження суспільства.
27. Соціальна структура суспільства. Теорія соціальної стратифікації.
28. Соціальні інститути та організації.
29. Роль звичаїв, традицій у життєдіяльності суспільства.
30. Соціологія молоді. Предмет, об'єкт та основні функції.
31. Проблеми сучасної української молоді: соціологічний аспект.
32. Стан дослідження молодіжних проблем та необхідність розвитку соціології молоді в Україні.
33. Молодіжна субкультура. Українська молодь та її характерні риси та особливості.
34. Сім'я соціальний інститут та мала соціальна група. Структура і функції сім'ї.

- 35.Тенденції розвитку сімейних відносин в Україні. Українські соціологи про сім'ю та її майбутнє.
- 36.Конфліктність в сім'ях та шляхи їх подолання.
- 37.Соціологічне дослідження. Загальна характеристика. Етапи соціологічного дослідження.
- 38.Планування та організація проведення конкретного соціологічного дослідження.
- 39.Проблема і гіпотеза в соціологічному дослідженні.
- 40.Інтерпретація понять як необхідний елемент підготовки соціологічного дослідження.
- 41.Процедура вибірки в конкретно-соціологічному дослідженні. Які типи вибірок вам знайомі?
- 42.Методи збирання соціологічної інформації. Характеристика анкетування, інтерв'ю, соціометрії.
- 43.Анкета як основний інструмент збирання соціальної інформації. Вимоги до її розробки. Способи анкетування.
- 44.Особливості аналізу, обробка та використання результатів соціологічного дослідження.
- 45.Структура робочого плану соціологічного дослідження.
- 46.Інструментарій соціологічного дослідження.
- 47.Підсумковий документ аналізу соціологічної інформації: інформація, інформаційна записка, аналітична записка, звіт.
- 48.Програма соціологічного дослідження. Вимоги до розробки та характеристика її частин.
- 49.Соціометричне опитування. Соціоматриця. Соціограма.
- 50.Соціологічний експеримент.
- 51.Соціологічне спостереження. Особливості його застосування.
- 52.Аналіз документів як найдавніший і найпоширеніший спосіб одержання соціологічної інформації.
- 53.Статистика як інструмент обробки даних.
- 54.Значення впровадження та застосування результатів соціологічних досліджень для розв'язання сучасних соціальних проблем.